

AUDIT DASTURINI TUZISH VA ISHCHI HUJJATLARINI RASMIYLASHTIRISH

Turayeva Gulizahro

Gulisaton davlat universiteti dotsenti

Robbimqulov Nurmuhammad

Gulisaton davlat universiteti talabasi

Annotatsiya: Mazkur tezisdagi audit dasturini tuzish jarayoni, uning auditorlik tekshiruvini samarali tashkil etishdagi ahamiyati hamda ishchi hujjatlarni rasmiylashtirish tartibi yoritilgan. Audit dasturi auditorlik tekshiruvining asosiy yo'nalishlarini belgilab beruvchi muhim reja hujjati hisoblanadi. Unda tekshiruvning maqsadi, vazifalari, muddatlari, auditorlik amallari va mas'ul ijrochilar ko'rsatiladi hamda auditorlik xulosasini asoslovchi muhim manba sifatida xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: audit dasturi, ishchi hujjatlar, auditorlik tekshiruv, rejalashtirish, auditorlik dalillari, nazorat, hujjatlashtirish, auditorlik xulosasi.

Аннотация: В данной работе рассматривается процесс разработки программы аудита, ее важность для эффективной организации аудита и процедура подготовки рабочих документов. Программа аудита является важным плановым документом, определяющим основные направления аудита. Она указывает цель, задачи, сроки, виды аудиторской деятельности и ответственных исполнителей аудита.

Ключевые слова: программа аудита, рабочие документы, аудит, планирование, аудиторские доказательства, контроль, документация, аудиторское заключение.

Annotation: This thesis discusses the process of developing an audit program, its importance in the effective organization of an audit,

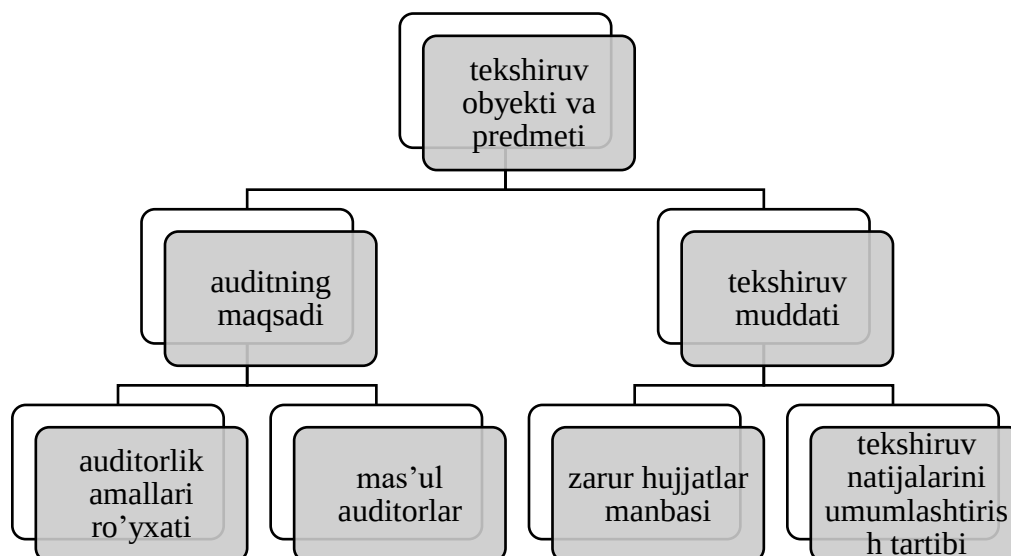
and the procedure for preparing working documents. The audit program is an important planning document that defines the main areas of an audit. It indicates the purpose, objectives, deadlines, audit activities, and responsible executors of the audit.

Keywords: audit program, working documents, audit, planning, audit evidence, control, documentation, audit conclusion.

KIRISH

Bozor iqtisodiyoti sharoitida xo'jalik yurituvchi subyektlar faoliyatining shaffofligi va ishonchliligini ta'minlash muhim masalalardan biri hisoblanadi. Korxonalar moliyaviy hisobotlarining haqqoniyligi, amaldagi qonunchilikka muvofiqligi hamda moliyaviy natijalarning to'g'ri aks ettirilishi investorlar, kreditorlar, davlat organlari va boshqa manfaatdor tomonlar uchun alohida ahamiyat kasb etadi. Shu sababli auditorlik tekshiruvlarini sifatli tashkil etish va samarali o'tkazish zarurati ortib bormoqda.

Audit dasturi auditorlik tekshiruvini rejalashtirishning muhim tarkibiy qismi bo'lib, unda auditor tomonidan bajarilishi lozim bo'lgan barcha amallar ketma-ketligi belgilab chiqiladi. Audit dasturi orqali auditor korxona faoliyatining xususiyatlarini o'rganadi, ichki nazorat tizimini baholaydi, tavakkalchilik darajasini aniqlaydi hamda tekshiruv usullarini tanlaydi. Shundan so'ng audit tavakkalchiligi va muhimlik darajasi belgilanadi. Muhimlik darajasi moliyaviy hisobotdagi xatolar foydalanuvchilar qaroriga ta'sir etadigan chegarani anglatadi. Tavakkalchilik esa auditor noto'g'ri xulosa berish ehtimolini bildiradi. Ushbu omillar asosida auditor tekshiruv hajmini, tanlanma usullarini va dalillar yig'ish yo'nalishlarini aniqlaydi. Audit dasturida odatda quyidagi ma'lumotlar aks ettiriladi:

1-rasm Audit dasturida aks etadigan ma'lumotlar

Audit dasturining amaliy ahamiyati shundaki, u auditorlik guruhidagi vazifalarni taqsimlash, muddatlarni nazorat qilish va tekshiruv sifatini oshirishga xizmat qiladi. Bundan tashqari, audit dasturi keyingi yillarda o'tkaziladigan tekshiruvlar uchun ham muhim manba bo'lib qoladi. Audit jarayonida ishchi hujjatlarni rasmiylashtirish alohida o'rin tutadi. Ishchi hujjatlar auditor tomonidan tekshiruv davomida tayyorlangan, yig'ilgan va umumlashtirilgan barcha ma'lumotlarni o'z ichiga oladi. Ular auditorlik dalillarini tasdiqlaydi hamda yakuniy xulosaga asos bo'lib xizmat qiladi. Ishchi hujjatlar aniq, tushunarli, tizimli va ishonchli tarzda rasmiylashtirilishi lozim. Har bir hujjatda sana, nomi, tekshiruv predmeti, ma'lumot manbasi va auditor imzosi bo'lishi talab etiladi. Hujjatlarda auditor fikriga ta'sir etuvchi barcha muhim holatlar qayd etilishi zarur.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, audit dasturini tuzish auditorlik tekshiruvini puxta rejalashtirish, resurslardan samarali foydalanish va tekshiruv sifatini oshirishning muhim vositasidir. Audit dasturi auditor

ishining izchil va tartibli olib borilishini ta'minlaydi, tavakkalchiliklarni kamaytiradi hamda nazoratni kuchaytiradi. Ular auditor tomonidan bajarilgan ish hajmini ko'rsatadi, to'plangan dalillarni tasdiqlaydi va kelgusida huquqiy himoya vositasi sifatida xizmat qiladi. Shu sababli auditorlik amaliyotida audit dasturini zamonaviy talablar asosida ishlab chiqish, ishchi hujjatlarni xalqaro standartlarga muvofiq yuritish va elektron hujjatlashtirish tizimlarini keng joriy etish dolzarb vazifa hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 25-fevraldagi O'RQ-677-son "Auditorlik faoliyati to'g'risida"gi Qonuni
2. O'zbekiston Respublikasining "Buxgalteriya hisobi to'g'risida"gi Qonuni 13.04.2016 yildagi O'RQ-404-son
3. Fayziev Sh.N., Dusmuratov R.D., Karimov A.A., Kuziev I.N., Avlokulov A.Z. Audit: Darslik -T.: "Iqtisod-Moliya", 2015y. – 430 b.
4. K. Ahmadjonov, I. Yakubov "AUDIT ASOSLARI" darlik T.: 2010-yil 153-156 bet.
5. Рахматов, О., Нуриев, К. К., & Тошбаева, Ш. К. (2014). Безотходная комплексная переработка плодов дыни. In техника и технологии: пути инновационного развития (pp. 222-226).
6. Nuriev, K. K., Nuriev, M. K., Rakhmatov, O., Korabekova, S., & Bakhronova, M. A. (2022, December). Determination of the total resistance of the ploughshare when the blade is blunted. In IOP Conference Series: Earth and Environmental Science (Vol. 1112, No. 1, p. 012014). IOP Publishing.

7. Obidov, A., Nuriev, K., Allanazarov, M., Kurbonov, E., & Khudoyberdiev, R. (2021). Parameters of tillage working bodies. In E3S Web of Conferences (Vol. 284, p. 02012). EDP Sciences.
8. Nuriev, K. K., Nuriev, M. K., Rakhmatov, O., & Rakhmatov, F. O. (2022, August). Comprehensive assessment of the degree of flooding of soil-cutting working bodies (on the example of plow shares). In IOP Conference Series: Earth and Environmental Science (Vol. 1076, No. 1, p. 012069). IOP Publishing.
9. Rakhmatov, O., Rakhmatov, F. O., Nuriev, K. K., & Nuriev, M. K. (2022, August). Development and justification of the thermal parameters of a mechanized rotary blancher. In IOP Conference Series: Earth and Environmental Science (Vol. 1076, No. 1, p. 012068). IOP Publishing.
10. Panferova, I., & Kim, Y. (2021). Conversion as a system-structural formation and lexical-semantic cohesion of terminological vocabulary. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 17(1), 512-516.
11. Raxmatov, F. O., Raxmatov, O., Nuriev, K. K., & Nuriev, M. K. (2021, October). Combined dryer with high efficiency for drying high-moist agricultural products. In IOP Conference Series: Earth and Environmental Science (Vol. 868, No. 1, p. 012076). IOP Publishing.
12. Панферова, И. В. (2016). Учебная мотивация как психолингвистический аспект профессионально-ориентированного обучения иностранному языку в неязыковых вузах. *Приволжский научный вестник*, (1 (53)), 122-125.

13. Рахматов, О. О., Рахматов, О., Нуриев, К. К., & Тўхтамишев, С. С. (2019). Мини технологическая линия по безотходной переработке плодов дыни. In вклад университетской аграрной науки в инновационное развитие агропромышленного комплекса (pp. 332-337).
14. Panferova, I. V., & Dusimbetova, N. B. (2019). Integration of linguistic and didactic issues in the language acquisition process. Молодой ученый, (43), 269-270.
15. Irina, P. (2019). Conceptualization of the Components of the Psycholinguistic Aspect of Foreign Language Acquisition. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences Vol, 7(12).